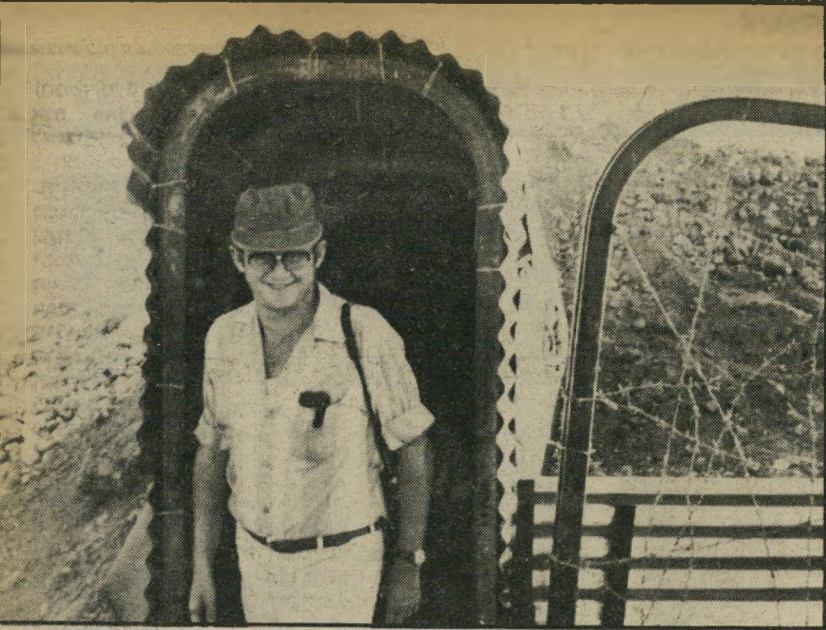

כתביצבאי שיף במעוז בתעלה
הבן שלי היה במלחמה!

רחופה עם שרון אצל שמיר. אמרנו לעצמנו שזה המקום הכי טוב לבדוק, ולכן בא הטלפון לשמיר. רק ששמיר לא ידע שהייתי בחדר. נכון, אלה היו הטענות לציפורי. למה השראת את שיף בחדר?

● למה באמת השראת אותך בחדר? זו לא היתה שחזה פרטית, זו היתה אינפורמציה שאני מסרתי לו. הלכתי מציפורי עם סימנישאלה, ואז התקשרתי לגורדון וחורתי וביקשתי ממנו להאזין.
● מדוע עשית כליכך הרבה בדיקות. האם המקור שלך לא היה מספיק מהימן?
המקור שלי לא יושב שם. המקור יושב כאן, וקיבל את האינפורמציה מצד שני.
● למה קפצת על האינפורמציה שלו?

כי הרגישות שלי הגיעה לשיא. אני ראייתי את האסון מסביב לביירות והגעתי לקצה גבול הרגישות. ראייתי איזה אסון עומד לקרות. הבנתי את התפנית האיומה. זה דמה בעיני למטוס סאבנה שנחטף בזמנו. זה כאילו שהמשחררים של המטוס עלו עליו וירו בנוסעים. הרי אנחנו באנו לשחרר את לבנון, לא להרוג את תושביו. הורדנו אש בכיירות וכתשנו את התושבים, ואלה שנתנו את הפקודות לא הבינו איזה דבר נוראי זה יעשה לנו. גבע היה רק סימפטום. התקנינו לחלוטין. אוטובוסים התחילו להביא תורמים של הבונדרס, שיעמדו על הטרסה ויראו איך מפגנים עיר. זה הפך להצגה. חשבת לעצמי שזה בית'משוגעים. הרי באנו לשחרר את הלבנונים. פיתאום אנחנו הורגים לבנונים. ירידים בצבא אמרו לי — קחו לנו הרגשות. תתאלץ ירון אמר — צריך להורדות, איכרנו רגישות. והרי אין פירוש אחר, איכרנו רגישות.

ואני יושב בחדר אחד עם ציפורי, ורואה אותו מרים את הטלפונים, וספי'הסכלנות שלי נחלש. אמרתי לציפורי — אני לא אעלים שריבירתי איתך, זה לא אוידידהדקורד, זו אינפורמציה שהבאתי אליך וזו אינפורמציה חשובה, ואני לא

„אשתי שאלה אותי מילין פעם מי היה המקור שגילה לי על צברה ושאלה לא אגלה לה. אני חייב למקור חוב מוסרי“

חופשי, ולא אוכל להסתיר שנפגשתי איתך. ציפורי אמר: „אני נוסע לירושלים ונראה מה יקרה.“
ואז, כששמיר אמר שהוא לא ידע, ציפורי קפץ ואמר: „הרי אמרתי לך את זה.“ אנשים כאותה ישיבה אפילו לא ידעו שאני מקור הידיעה. שימעון שיפר, הכתב המריני של קול ישראל, פירסם שאני האיש שמסרתי את האינפורמציה לציפורי ואז תקפו את ציפורי.

● לקחת חופשה מעבודתך ככתב צבאי ואתה נמצא בעת בוישינגטון. (המשך בעמוד 69)

וויאט'נאם. רק באחרונה, בספטמבר, כתבתי מאמר לניו-יורק טיימס, שזכה להדים רבים. שם המאמר היה: המארינס בלבנון — משימה בלתי אפשרית. הסברתי שמהסתכלות על מה שקרה לנו הקטנים, שלא יכולים להצליח, אפשר ללמוד על הסיבות שמהן גם האמריקאים לא יכולים להצליח. גם אנחנו ישכנו בשרהידתעופה ונרפקנו, כי שום אף 16 לא עושה רושם על ילד שמחזיק רפ"ג. זה לא אומר לו כלום וזה לא מזין לו ואי אפשר לנצח את הילד הזה, ואם האמריקאים יתקדמו פנימה לתוך לבנון, הם יתפכו צבא-כיבוש.

בכלל, אי אפשר לנצח את הצבא הלבנוני, כי הוא פוליטי ואת זה תפסתי כשהייתי בוויאט'נאם. וראי שאם האמריקאים רצו, יכלו לפוצץ את הצפון, אבל במלחמה יש מיגבלות שאינן צבאיות. אסטרטגיה זה לא רק תותח ואווירון מול תותח ואווירון.

● מוענים כנגד שרון, שהוא לא הבין את לבנון.

בולשיט. הוא קודם כל לא הבין את עם ישראל! הוא בעט, ותראי מה קרה לצבא, תראי מה קרה למורל. יש רווייה וזה לא נגמר.

אי אפשר לעשות הכל עם הצבא. יש התקוממויות. אי אפשר להזיז את החיילים בלי להסביר להם, בלי שתהיה הצדקה, והמטכ"ל לא בלע כל דבר ששרון האכיל אותו. ותראי מה קרה עם צברה ושאלה. עם ישראל לא בולע הכל.
● בנושא לבנון לא רק אריק שרון נכשל, גם ראשי הצבא נכשלו בהבנת לבנון.

זה היה כישלון מסוג אחר, כישלון מוסרי. זה לא נכון להאשים את הלבנונים ששיקרו. הם אמרו לנו בדיוק מה שחש חושבים — כך וכך אנחנו רוצים מכס. מהיום שבאו לרביץ ואמרו בואו לביירות. הם לא אנסו אותנו.

יצאה אליהם מישלחת של קצינים בכירים של צה"ל, והם אמרו במפורש — אנחנו לא נילחם עם הסורים, אם אתם מצפים מאיתנו להילחם בסורים, אל תבואו. הקצינים חזרו מזועזעים, אפילו האלוף דרורי, שהוא חייל מאוד ממושע, שקט ושתיק, חזר מהפגישה ואמר אי אפשר לסמוך עליהם.

● אז למה בכל זאת סמכו עליהם? במיקצוע הצבאי יש אלמנט לא קטן של אופורטוניזם. הקצינים הצבאיים צריכים לשים לב לאן נושבת הרוח הפוליטית. אז היו ששתקו והיו שריבירו בקול ענות חלושה.

● ומה עם זה שקציני צה"ל הלוו שבי אחרי ארוחות השחיתות ומיסע' דות-הפאר של ג'ונייה?

יש קצין אחר, שאני יכול לאשר לך שלגבי זה לא נכון — האלוף אמר דרורי.

● מה ההבדל בין סיקור מלחמה שלך ומלחמה של אחרים?
הבדל עצום. הייתי בקמבוריה ובתאילנד. ראיתי דברים נוראיים, אנשים מתים מתשישות ורעב, ויש הבדל כשזה קורה לעצמך ובשרך או כשאת מכסה מלחמה וטעויות של אחרים. זה לא שלך, זה כמו ההבדל בין יריעה על שיטפון בגנגס, שבו נהרגו אלף אנשים ובין יריעה על תאונת-דרכים ברחוב השקט, שבו נהרג אדם אחד. אתה עומר מהצד ומשקיף על הדברים. אתה לא חש את הכאב בחריפותו.

„אלוהי צה"ל היו מחכים אצל שרון עשוע בחדר-ההמתנה, ולא מצליחים להגיע אליו. הוא הצטיין בכך שאף פעם לא עמד בלוח זמנים, בביטולים של הרגע האחרון. ברור לי שהחיכוכים עם האנשים לא יאחרו לבוא“

● נתקלתי גם בתופעה שכתבים זרים ציניים ולמודי מלחמות, ככל שיהיו, מסתחים סימפטיה לאחר הצדדים. גם לך זה קרה?

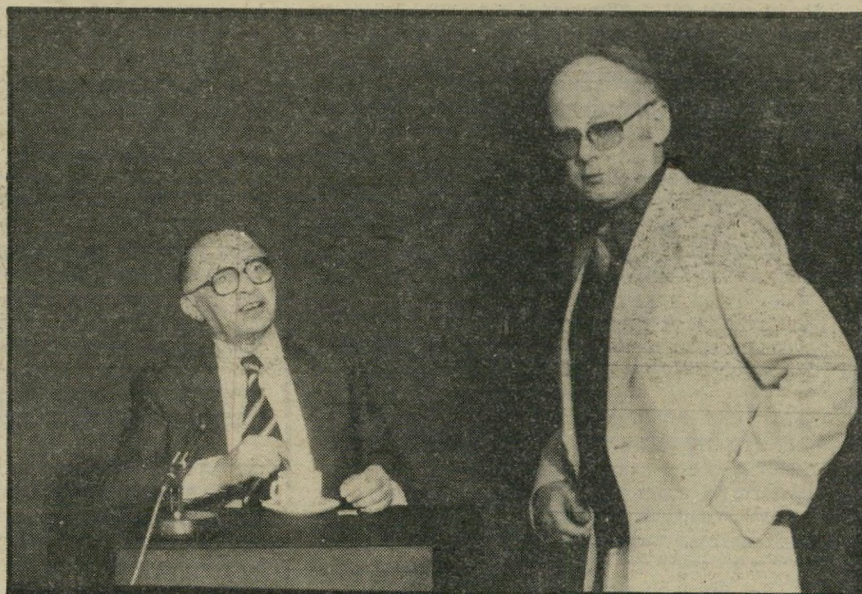
הסימפטיה היא בדרך-כלל יותר פוליטית. רק לאחר מכן, כשאתה מכיר את האנשים, התייחסות הופכת אישית. זה לא כמו לסקר מלחמה שלך.

בשל"ג בני היה במלחמה ומצאתי את עצמי נוסע יותר לגיזרה הסורית, כי הוא שירת שם, והבן של אחותי היה במלחמה. ואני מצאתי את עצמי שמח שהם שם ולא נלחמים בפלסטינים ומפגזים ישובים. מצאתי את עצמי שמח שהם מול הסורים, ושם יאלצו להילחם. ילחמו צבא מול צבא ולא צבא מול אוכלוסיה אורחית. אז בטח שהתייחסות למלחמה שלך היא אישית, ישירה וריגשית. זה טבעי.

● מה קרה לך ריגשית בוויאט'נאם? כשראיתי את העם יוצא-הדופן הזה, העם הגיבור הזה — ואין לך מושג עד כמה הוא גיבור — ואת מה שהוא עבר, ברור שזה השפיע עלי, ברור שנוצרה הצטברות של רגשות.

● האם נטית לטובתו של צד מסוים?

האמת היא שלא פגשתי ברומיים, רק בצפוניים, והבינותי שהאמריקאים לא ינצחו

עיתונאי שיף במראיין עימות בג'ניספרס
גם בגין לא ידע!

והראייה כתובה שחור על גבי לבן. מכחינה צבאית, הערכתי שלמרות שיש להם עוצמה אדירה, הם לא ינצחו. בפעם הראשונה הבינותי בצורה מוחשית, איך עוצמה הופכת לחוסר-אונים. איך כוח יכול גם לא להתממש, ולא משנה כמה אתה חזק.

זה היה בשבילי הלך החי חשוב ממלחמת

● שרון לא שמע ולא ראה נכון?

הוא החליט שזה הכי חשוב בעולם להיכנס ללבנון, וזהו. איש לא יכול היה לשנות את דעתו. ואי אפשר להאשים את באשיר ג'מאיל. הוא אמר לנו בדיוק למה הוא מצפה מאיתנו. וזה לא היה שחר ולבן. גם בצבא היו כאלה שחשבו בזה.
● אם שרון לא היה מוכן להקשיב, למה איש לא רץ עם זה לבגין?

מה זה היה עוור? את יכולה לחשוב על ציפורי מה שאת רוצה, אבל עובדה שהאיש היחיד שהם סמכו עליו, היה ציפורי. עובדה שהם באו אליו.

● וציפורי מביא אותנו לפרשת צברה ושאלה. איך זה שאתה ידעת על הנעשה לפני שריהביטחון, לפני ראשיהממשלה, לפני שריהחוק?

אני לא אדבר על מקורות אינפורמציה. כשהזמינו אותי לוועדת-החקירה, עמדה בפני השאלה מה יקרה עם יאלצו אותי לגלות את מקור האינפורמציה. החלטתי שאני הולך לכלא ולא מגלה. אמרתי לוועדה שאני מבקש לא להביא לקונפליקט עם אנשים המוכנים לפנות לעיתונאים ולהגיד את אשר על ליבם. אני שמח שהוועדה הבינה לליבי.

לעולם לא אגלה את מקור האינפורמציה שלי. גם אשתי אינה יודעת, היא שאלה אותי מיליון פעמים. כתי לא יודעת. היא אמרה לי — אבא אתה לא סומך עלי. וראי שאני סומך, אבל לא רוצה לגלות. יש לי חוב מוסרי. אם האיש היה מאשר לי לגלות, הייתי מגלה. שאלתי אותו והוא אמר לי — לא.

● מתי הודיעו לך על הנעשה?

הודיעו לי משהו לפני 8 בבוקר כיום שישי. האיש שמסר לך את האינפורמציה מציצה רצה לרסוק את שרון, או שנחרד מעצם המעשה?

לא דיברנו על שרון, דיברנו על הסיטואציה. היה לי ברור שהוא לא מצלצל בשביל לספר לי רכילות.

● מה עשית עם האינפורמציה?

היה לי ברור שצריך לבדוק. הרמתי טלפונים ולא הצלחתי לבדוק.

● למי טילפנת?

למטכ"ל, למודיעין, למקורות אחרים.

● למה לא לשרהביטחון?

בשביל מה? כשאני יודע שאם הידיעה נכונה, זה קשר ישיר אלי, אז בשביל מה לצלצל — זה כמו לפתוח לאריה את דלת הכלוב.

הבעיה שלי היתה מה לעשות. לא ידעתי איך לאמת את הידיעה. פניתי לקשב מיקי גורדון, ולא אמרתי לו כמה מדובר, רק אמרתי — מיקי, תעשה לי טובה, תאזין ותשמע אם יש דברים יוצאי-דופן ברשתות.

● הוא שמע?

לא. הייתי בבקעה, לא היה לי עיתון לפרסם בו את הידיעה, זה היה יום שישי. הייתי צריך להחזיק את הידיעה בבטן, אבל מצד שני היה לי יותר זמן לבדוק. החלטתי שציפורי זה האיש הכי מתאים לבדוק את הידיעה.

● למה דווקא ציפורי?

מתוך סיבה פשוטה, הוא היה סג'רשר הביטחון לשעבר. היו לו קשרים עמוקים במערכת. וציפורי הוא אדם שהתגלה כאמין וכמי שיכול ללכת גם נגד הקיר. ידעתי שיש לו קשר לשמיר, שהיה אז שרי-החוק, וכשבאתי אליו הוא התחיל להפש את ראש השב ואת ראש אמ"ן, ואז הסתבר, תוך השיחות שהתנהלו כשהייתי בחדר, שכל האנשים נמצאים בדרך לירושלים לפגישה